

Frans van Boxmeer en Millo van Schaijk bereiden zich voor op meer natuurlijke geboorten

Niet trots op één, maar op hele koppel

Ze genieten van keuringswinst, maar een homogeen koppel koeien geeft Frans van Boxmeer en Millo van Schaijk minstens zoveel voldoening. De witblauwfokkers streven naar koeien met ruime bekkens met het oog op meer natuurlijke geboorten.

tekst Inge van Drie

Millo, Elzey en Temmi van Schaijk met Op den Berg Vital

De linten hangen nog aan de goedgevulde prijzenkast in de kantine. De stalnaam Op den Berg – te danken aan de locatie van het bedrijf op een van de hoogst gelegen delen in Sint-Oedenrode – duikt regelmatig op in de uitslagen van witblauwkeuringsen. Laatst nog in Geffen, waar Op den Berg Vital de reservertitel bij de koeien in de wacht sleepte. De Herosdochter is samen met haar volle zus Op den Berg Veronique het paradepaardje in de stal, die ruim 50 witblauwen telt, van Frans van Boxmeer (63) en schoonzoon Millo van Schaijk (42).

De witblauwfokkerij op het bedrijf kent een lange geschiedenis. Al in de jaren zestig begon de vader van Frans van Boxmeer met witblauwen. Zijn zoon volgde hem op. 'Ik houd van dieren. Ik heb samen met mijn broers een aantal bedrijven in de auto-industrie. Hier met de koeien bezig zijn is een vorm van ontspanning.'

In 2000 bouwde Van Boxmeer een hellingstal, met plek voor ruim 50 dieren. 'Ik koos ervoor vanwege dierwelzijn – de dieren lopen op deze manier altijd op stro – én vanwege arbeidsgemak. Het instrooien kost weinig tijd en de mestschuif schuift alle mest opzij', geeft Van Boxmeer aan. De witblauwfokkerij omschrijft hij als een uit de hand gelopen hobby, die hij inmiddels deelt met zijn schoonzoon Millo van Schaijk, in het dagelijks leven veetransporteur.

Een paar centimeter groter

Samen zetten de vleesveehouders de lijnen uit. 'We willen een mooie Belgisch witblauwe die precies voldoet aan de standaard, maar liefst nog een paar centimeter groter is', zegt Van Boxmeer. De volle zussen Vital en Veronique voldoen bijna aan dat ideaalbeeld. 'Al mochten ze nog iets scherper in de belijning zijn', zo plaatst Van Schaijk een kanttekening. Die extra aandacht voor hoogtemaat is

De twee volle zussen Veronique en Vital

niet voor niets, geeft Van Boxmeer aan. 'Hoogtemaat is positief gecorreleerd aan bekkenmaat. Een grotere koe heeft gemiddeld genomen een breder bekken.' En dat is met het oog op de trend naar meer natuurlijke geboorten geen overbodige luxe, vinden de vleesveehouders. 'Tegen de publieke opinie kunnen we niet vechten. Als we dit ras willen houden, dan zullen we de kant op moeten van meer natuurlijke geboorten.' De vleesveehouders kennen de verdeeldheid onder witblauwfokkers op dit punt. 'Maar als je pro natuurlijke geboorten bent, betekent dat niet meteen dat je ook anti keizersnede bent', geeft Van Schaijk aan. 'Met een keizersnede is niks mis. Bij vleeskoeien zullen net als bij melkvee altijd keizersnedes blijven plaatsvinden, maar dat routinematige gaat eraf.'

Fokwaarde voor persdrang

Meer natuurlijke geboorten moet op termijn ook kunnen, denken de twee mannen. Al is de hulp van ki-organisaties daarbij essentieel. 'We hebben wel fokwaarden nodig. Niet alleen voor bekkenmaten, maar ook voor bijvoorbeeld persdrang. Bepaalde bloedlijnen in het witblauw hebben bijna geen persdrang', geeft Van Schaijk aan.

Ook extra opleiding op het gebied van verloskunde én voeding is vereist, denkt hij. 'Hoogdrachtige koeien zullen we iets schraler moeten houden met minder mais en meer graskuil.' Het is ook een kwestie van gebrek aan ervaring, voegt Van Boxmeer toe. 'Wanneer moet je ingrijpen bij een geboorte, hoe lang kun je wachten? Dat weten we allemaal nog niet. En het is ook een heel proces in het hoofd; we zijn het niet gewend en willen natuurlijk wél een levend kalf.'

Zelf lieten de vleesveehouders al vroeg de bekkenmaten opmeten. Ook deden ze mee aan het project Natuurlijke Luxe. 'We laten nog steeds elk jaar de bekkenmaten meten. We hebben geluk dat we koeien met vrij grote bekken hebben. We zien ook dat het erfelijk is; de ene familie scoort er beter op dan de andere', merkt Van Boxmeer op.

De vleesveehouder denkt dat de verschuiving richting natuurlijke geboorten wel gevolgen heeft voor keuringen. 'Ik denk dat er twee stromingen zullen ontstaan op keuringen: rubrieken voor dieren die natuurlijk zijn geboren en dieren die met een keizersnede zijn geboren. Anders zou er geen sprake zijn van eerlijke concurrentie. Maar voor het zover is zijn we wel drie generaties verder.'

Eierstokken benutten

Met minder fraaie koeien met nauwe bekkens fokken Van Boxmeer en Van Schaijk niet verder. Ook bij de stierkeus speelt het verschuiven van keizersnede naar natuurlijke geboorte een rol. 'Nu nog bij lang niet alle stieren de fokwaarden voor bekkenmaten bekend zijn, letten we vooral op draagtijd en geboortegewicht. En op hoogtemaat, vanwege de positieve relatie met bekkenmaten.'

Op dit moment zetten de fokkers Origan, Attribut, Or du Beaujeau en Picadilly in. In het verleden hebben ze ook Imperial, Sheriff, Osborne en Dafydd veel ingezet. 'We vinden hoogtemaat en beenwerk belangrijk, maar vergeten ook de bespiering niet. Ook de gestalte en het algemeen voorkomen van de stiermoeder nemen we mee als criteria', zegt Van Schaijk, die de afstamming tot in detail uitpluist. 'We houden het genepakket goed in de gaten; we willen erfelijke gebreken vermijden. Dat is soms

Frans van Boxmeer

Frans van Boxmeer en Millo van Schaijk omschrijven hun witblauwfokkerij als een uit de hand gelopen hobby. De fokkers lieten al vroeg de bekkenmaten opmeten.

Ras:	Belgisch witblauw
Woonplaats:	Sint-Oedenrode
Aantal stuks:	ruim 50
Aantal kalvingen:	20

een hele puzzel, maar ik doe het graag.' Om extra nakomelingen te krijgen van hun beste koeien spoelen de vleesveehouders soms een aantal koeien, zoals binnenkort Vital en Veronique. Ook benutten ze van een aantal koeien na de slacht nog de eierstokken om via ivp nog meer nafok te krijgen.

De fraaiste dieren laten ze graag zien op keuringen, zoals Vital en Veronique. Toch is een keuringsoverwinning niet wat de vleesveehouders de meeste voldoening geeft. 'Natuurlijk, het is prachtig als je met twee volle zussen op één en twee in de rubriek eindigt. Maar ik ben op de hele veestapel trots.' Van Boxmeer pakt een map erbij en zoekt snel de juiste pagina. 'Kijk, onze veestapel scoort voor beenwerk gemiddeld 90,25 en voor totaal exterieur 87,87. Een keuring is een momentopname, maar een homogeen koppel in de stal is zeker zo mooi. Dat blijft.'!

